

Vuoden 2022 tilinpäätös

Kunnanhallitus 27.03.2023 § 87

Kuntalain 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätökseen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätökseen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen yleiskuvaus

Lempäälän väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutiedon 31.12.2022 mukaan 24 578. Väestönkasvu edellisvuoden viralliseen väkilukuun 24 164 verrattuna oli +414 asukasta (+1,7 %). Nettokasvusta vain vajaat 20 % perustuu luonnolliseen väestönlisäykseen (syntyneet - kuolleet) ja loppuosa kasvusta selittyy nettomuuttovoitolla. Lempäälässä

suhteellinen väestönkasvu oli Tampereen kaupunkiseudun 2. suurinta vuonna 2022. Lempäälän väestön kokonaiskehitys toteutuu tällä hetkellä selvästi syksyllä 2021 päivitettyä Tilastokeskuksen väestöennustetta positiivisemmin. Erityisesti työkäisten ja alle kouluikäisten määrän poikkeama ennusteeseen verrattuna osoittaa kunnan elinvoimaisuutta.

Lempäälän työttömyysasteen vuosikeskiarvo laski edellisvuoden 7,4 %:sta 6,0 %:iin. Myös Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella työttömyysasteen vuosikeskiarvo laski 10,6 %:sta 8,5 %:iin.

Tuloslaskelma

Toimintakate, joka muodostuu käyttötalouden tuottojen ja kulujen erotuksesta, ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla eli verorahoituksella. Toimintakate oli vuonna 2022 -139,1 milj. € ja se heikkeni 14,4 milj. € edellisvuodesta. Käyttötalouden nettomenot siis kasvoivat peräti +11,5 %.

Käyttötalouden toimintakulut olivat 160,1 milj. € ja niiden kasvu edellisvuodesta oli 8,8 milj. € (+5,8 %). Muutostalousarvioilla korotettu toimintakulujen 153,7 milj. € arvio ylittyi vajaat 6,5 milj. € pääasiassa palveluostojen ylitysten johdosta. Palvelujen ostot, 71,9 milj. €, olivat suurin kuluerä ja ne myös kasvoivat eniten edellisvuoteen verrattuna + 3,5 milj. € (+5,2 %). Henkilöstökulut olivat 66,7 milj. € ja ne kasvoivat vajaat 3,2 milj. € (+5,0 %). Aine- ja tarvikemenot olivat 8,6 milj. € ja ne kasvoivat 0,4 milj. € (+5,2 %). Avustusmenot olivat 6,3 milj. € (+12,3 %) ja muut toimintakulut olivat 6,6 milj. € (+17,7 %). Muiden toimintakulujen kasvua selittää etenkin kiinteistöleasingilla rahoitettujen vuokraohteiden kasvu.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat noin 21,0 milj. € (-21,0 %). Toimintatuottojen 5,6 milj. € alenema edellisvuoteen selittyy saaduilla 1,35 milj. € korona-avustustuotoilla (edellisvuonna 3,8 milj. €) sekä myös maaomaisuuden 1,5 milj. € myyntivoitoilla (edellisvuonna 5,5 milj. €). Maan myyntivoittojen tuloarvion (2,45 milj. €) lähes 1 milj. € alitus johtui ennen kaikkea vuoden 2022 luovutusohjelmassa olleen kolmen rivitalotontin myynnin siirtymisestä vuodelle 2023.

Kunnan tuloveroa kertyi 102,5 milj. €, eli verotuotto kasvoi edellisvuodesta 6,5 milj. € (+6,8 %). Maltillisesti arvioitua kunnallisveron verotuloarviota korotettiin muutostalousarviomenojen katteeksi 2,0 milj. €:lla, mutta korotettu tuloarviokin ylittyi lopulta vajaat 1,1 milj. €. Kiinteistöveroja kertyi 6,4 milj. € (+8,7 %). Osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 7,5 milj. € (+8,0 %). Myös yhteisöveron tuloarviota korotettiin muutostalousarvioiden menojen katteeksi runsaat 0,9 milj. € ja korotettu tuloarvio ylittyi vajaat 1,5 milj. €. Kunnille koronatukitoimena kohdennettu yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korotus ei ollut enää voimassa vuodelle 2022. Tähän suhteutettuna tilivuoden 2022 yhteisöveron kehitys oli erittäin myönteinen signaali elinvoimaisesta yhteisöveropohjasta. Yhteensä Lempäälän kunnan verotulokasvu oli vajaat 7,6 milj. € (+6,9 %).

Valtionosuuksia kertyi vajaat 31,4 milj. € eli vajaat 2,9 milj. € (+10,0 %) edellisvuotta enemmän. Talousarvion tuloarviota korotettiin muutostalousarviomenojen katteeksi noin 1,6 milj. € ja korotettu tuloarvio toteutui ennakkoidusti.

Korkokulujen kasvu kiihtyi merkittävästi vuoden viimeisellä kolmanneksella ja kuluarvio ylittyi 0,2 milj. €:lla. Tilanne kuitenkin kompensoitui sillä, että myös rahoitustuotot ylittivät tuloarvion vajaat 0,4 milj. €:lla pääasiassa tytäryhtiöiden antolainakorkojen ja takausprovisioiden kasvun johdosta.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Loppuvuoden merkittävän toimintamenojen kasvun kiihtymisen ja maanmyyntivoittojen tuloarvion alituksen johdosta vuosikate jäi selvästi arvioidusta ollen 8,9 milj. € (362 €/as.). Vuonna 2021 vuosikate oli 13,0 milj. € (539 €/asukas).

Lempäälän suunnitelmapoistot toteutuivat likimain talousarvioon arvioidun 10,5 milj. € mukaisesti ollen 10,3 milj. €. Vuosikate kattoi poistoista 86,2 % (edellisvuonna 128,6 %)

Tilinpäätöksessä 2022 puretaan uimahalliyhtiön pääomittamiseen tehdyn investointivarausten loppuosa 2,0 milj. €. Lisäksi puretaan kuntakeskustan infrarakentamiseen tehtyä investointivarausta runsaat 0,4 milj. €:lla. Tilikauden alijäämäisestä operatiivisesta tuloksesta johtuen uusia investointivaroja ei vuonna 2022 tehty.

Varausten kaikkinaisen käsittelyn jälkeen Lempäälän tilikausi jää vajaat 1,0 milj. € ylijäämäiseksi. Tämän lisäksi Lempäälällä on kertomusvuotta aiempien tilikausien yhteenlaskettua ylijäämää taseessa runsaat 32 milj. €.

Investoinnit, rahoituslaskelma ja tase

Hankeryhmittäiset investointien toteumat perusteluineen on esitetty toimintakertomuksen investointiosan yhteydessä. Rahoituslaskelmasta johdettu tunnusluku, investointien tulorahoitus-% heikkeni edellisvuosista ollen 77,6 % (vuonna 2021 115,1 %).

Kunnan lainamäärä vuoden lopussa oli 88,9 milj. € eli 3 618 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 89,4 milj. € ja 3 701 €/asukas. Uudistetun ohjeen mukaisesti peruskunnan lainakantaa koskeva tunnusluku sisältää myös konsernitiliä käyttävien tytäryhtiöiden tilisaldot. Konsernivelan määrä oli vuoden lopussa 173,5 milj. € eli 7 060 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 162,7 milj. € ja 6 734 €/asukas.

Lainahoitokatteen tunnusluku 0,6 heikkeni (1,1). Kassan riittävyttä kassapäivinä kuvaava tilinpäätöshetken tunnusluku oli 20 pv. (24 pv.)

Lainat ja vuokravastuut -tunnusluku oli vuonna 2022 127,5 milj. € eli 5 187 €/asukas (edellisvuonna 123,8 milj. € eli 5 122 €/asukas.)

Kunnan vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste heikkeni hieman ollen 45,1 % (45,8 %). Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku parani ollen 66,7 % (67,7 %). Se kertoo, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Omavaraisuusaste koko kuntakonsernissa oli 26,4 % (edellisvuonna 28,0 %) ja suhteellinen velkaantuneisuus 95,8 % (edellisvuonna 92,0 %).

Toimintakertomus -asiakirja on lähetetty kunnanhallitukselle esityslistan yhteydessä. Talousjohtaja esittelee tilinpäätöstä kokouksessa. Esittelymateriaali jaetaan myös kunnanhallituksen työtilaan.

Toimivalta: Kuntalaki 113-115 §:t

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen 050 68148

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:
1. allekirjoittaa tilinpäätöksen tilivuodelta 2022 ja jättää sen tilintarkastajille tarkastettavaksi.
2. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan käsittelyn jälkeen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi
3. esittää tilikauden tuloksen käsittelystä valtuustolle seuraavaa:
- tuloutetaan taseessa olevaa poistoeroa 381 383,70 €.
- puretaan Lempäälän Uimahalli Oy:n pääomittamiseen tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 2 000 000 € ja kuntakeskustan katuinfraan tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 419 191,56 €
- siirretään tilikauden ylijäämä 958 117,89 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä-/alijäämä -tilille.
4. oikeuttaa talousjohtajan tekemään tilinpäätösinformaatioon tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia

Käsittely Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti muuttaa s. 58 Hallintoprosessi-kohdan teeman 4.4. Digitalisaatio tilanne päivityksen merkinnäksi "ei toteutunut" sekä teeman Palvelemme paremmin tilanne päivityksen merkinnäksi "ei toteutunut". Muutokset on huomioitu pöytäkirjan liitteenä olevassa tilinpäätös- asiakirjassa.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen huomioiden kunnanhallituksen kokouksessa tekemät muutokset.

Merkittin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 17.32.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 17.32-17.42. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tarkastuslautakunta 10.05.2023 § 28

Tilintarkastaja JHT, HT Nina Nieminen esittää tilikauden 2022 tilintarkastuskertomuksen.

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta päättää esittää valtuustolle, että
1. valtuusto merkitsee tilintarkastuskertomuksen tiedokseen,
2. päättää hyväksyä kunnan vuoden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2022 kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto 14.06.2023 § 59
298/02.02.02/2023

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää:

1. hyväksyä tilinpäätöksen vuodelta 2022
2. myöntää vastuuvapauden kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja toimialojen johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022
3. tilikauden tuloksen seuraavaa:
  - tuloutetaan taseessa olevaa poistoeroa 381 383,70 €.
  - puretaan Lempäälän Uimahalli Oy:n pääomittamiseen tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 2 000 000 € ja kuntakeskustan katuinfraan tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 419 191,56 €
  - siirretään tilikauden ylijäämä 958 117,89 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä-/alijäämä -tilille.
4. merkitä tiedoksi tilintarkastajan 10.5.2023 päiväämän tilintarkastuskertomuksen

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti:

1. hyväksyä tilinpäätöksen vuodelta 2022
2. myöntää vastuuvapauden kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja toimialojen johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022
3. tilikauden tuloksen seuraavaa:
  - tuloutetaan taseessa olevaa poistoeroa 381 383,70 €.
  - puretaan Lempäälän Uimahalli Oy:n pääomittamiseen tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 2 000 000 € ja kuntakeskustan katuinfraan tehtyä vapaaehtoista investointivarausta 419 191,56 €
  - siirretään tilikauden ylijäämä 958 117,89 € taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä-/alijäämä -tilille.
4. merkitä tiedoksi tilintarkastajan 10.5.2023 päiväämän tilintarkastuskertomuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kari Virtanen oli poissa kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 21.16.

Merkittiin pöytäkirjaan, että seniorineuvoston edustaja Reijo Fredriksson saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikan klo 21.16.